

SISTEMSERVISS GRUPA: ar vecām tehnoloģijām precizitāti neiegūt!

Daiga STOKENBERGA

SISTEMSERVISS GRUPA* ir viena no profesionālākajām ūdens skaitītāju un to sistēmu ieviešanas, apkalpošanas un metroloģiskā nodrošinājuma apvienībām Latvijā. Šī profesionāļu komanda ir augusi līdz laikam un vienmēr domājusi soli uz priekšu, lai saviem klientiem piedāvātu mūsdienīgas tehnoloģijas un progresīvus risinājumus. Ar vairāk nekā pusi Latvijas pilsētu municipālo uzņēmumu **SISTEMSERVISS GRUPA** ir noslēgti ilgtermiņa sadarbības līgumi par pilsētā uzstādīto uzskaites ierīču apkalpošanu un metroloģisko nodrošinājumu.

Individuālo ūdens uzskaites ierīču apkalpošanas jomā kompānija ir aptvērusi vairāk nekā vienu ceturto daļu Latvijas tirgus.

Mainījās izpratne par ūdens uzskaites nepieciešamību

Līdz ar Latvijas neatkarības atgūšanu citu jēgu ieguva dažādas uzskaites ierīces – katram nu pilnā apmērā bija jāmaksā gan par patērēto ūdeni, gan siltumu. Siltuma uzskaites sistēmas ieviešana katram dzīvoklim individuāli pagaidām gan plašu popularitāti nav ieguvusi, taču ūdens skaitītāji ir teju vai katrā dzīvoklī.

Ir pagājuši 20 gadi, kopš masveidā sāka izmantot individuālos ūdens skaitītājus. Sākotnēji viss šķita kārtībā – tie, kam dzīvoklī ir uzstādīts ūdens skaitītājs, norēķinājās pēc tā rādītāja un ne centa vairāk. Pārējie maksāja pēc vēl no padomju laikiem izstrādātām normām – viens cilvēks vidēji mēnesī iztērē tik un tik kubikmetru, sareizinām ar iedzīvotāju skaitu, un maksājuma summa ir rokā. Redzot, ka kaimiņam ar skaitītāju rēķins par ūdeni ir mazāks, skaitītājus lika arvien vairāk – netika regulamentēts nedz kāds skaitītājs, nedz kā tas uzstādīts. Ievērojot tradīcijas, «meistari» atrada veidus, kā apturēt skaitītājus un novēl savu maksājuma daļu uz kaimiņa pleciem. Jāteic gan, ka nekas nav mainījies vēl šodien, bet par to vēlāk. Faktiski sākās haoss – ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējiem pašiem nebija īstas skaidrības cik mēneša laikā ūdens tiek piegādāts patērētājiem, kur nu vēl tādi smalkumi kā precīza uzskaitē, cik ūdens piegādāts katram dzīvoklim atsevišķi.

SIA **SISTEMSERVISS**, kas savus pakalpojumus ūdens uzskaites sistēmas jomā sniedz jau kopš 1990. gada, prezidents **Aleksandrs Ivanovs** teic: «Sākotnēji tika uzstādīti tā saucamie A klases ūdens skaitītāji ar magnētisko sajūgu, kuri rādītājus ir viegli ietekmēt ar dažādām viltībām, tie bija neprecīzi, un arī to regulārai verifikācijai netika pievērsta vajadzīgā uzmanība. Sadārdzinoties ūdenssaimniecības pakalpojumiem, ūdens uzskaites precizitāte ieņēma arvien lielāku lomu. Diemžēl arī pēc 25 gadiem mēs nevaram teikt, ka Latvijā ir sakārtota ūdens uzskaites sistēma visos tā aprītes posmos.»

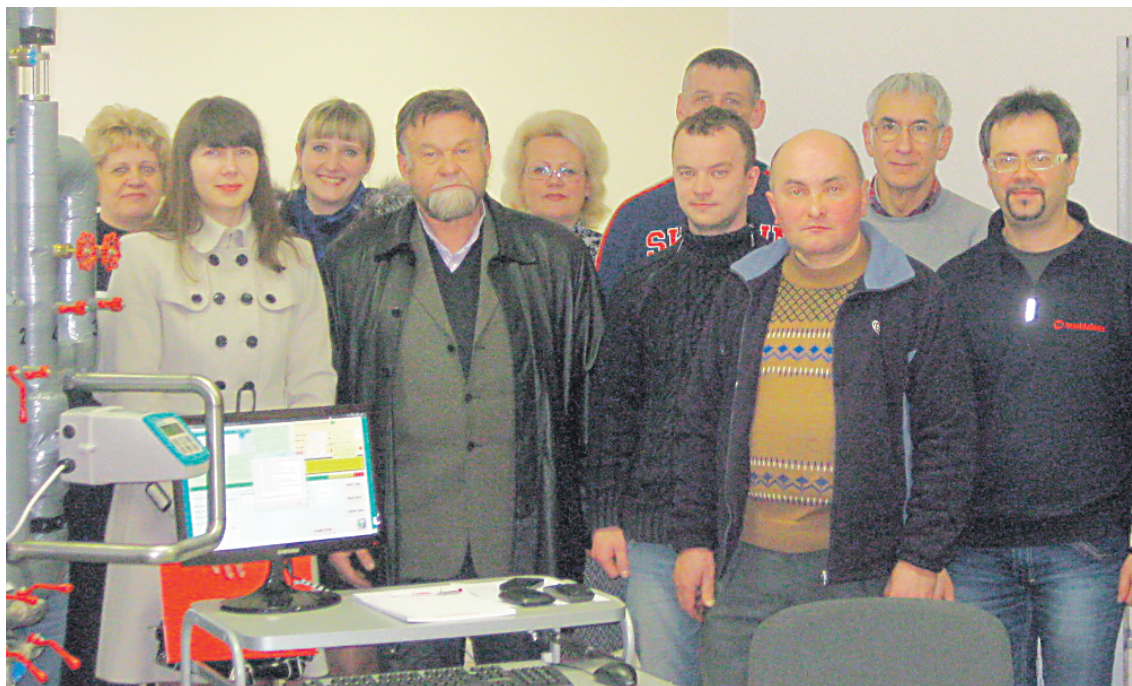
Jāmaina tehnoloģijas

Tāpat kā attīstās visas citas nozares, attīstās arī mērinstrumentu tehnoloģijas. Arī ūdensskaitītāju jomā ir sācijas cits gadsimts – jaunās paaudzes skaitītāju ieviešana atrisinās daudz neskaidrību, it īpaši ņemot vērā, ka **SISTEMSERVISS GRUPA** piedāvā ne tikai jaunās paaudzes skaitītāju piegādi, bet arī to uzstādīšanu un 8 gadu apkalpošanas periodu. Vaicāts par jaunās paaudzes skaitītāju cenu, kas cilvēkiem ir ļoti būtiska, uzņēmuma vadītājs informē: «Latgalē ir izveidots ražošanas uzņēmums, kas uzsācis jaunās paaudzes skaitītāju izgatavošanu, kas būtiski atšķiras arī pēc konstrukcijas. Likumsakarīgi, ka vietējā rūpnīcā ražoto skaitītāju cena būs pieejama Latvijas patērētājiem – faktiski tā ir salīdzināma ar patlaban populārājam vecās paaudzes ierīcēm.» **SISTEMSERVISS GRUPA** darbiniekiem ir darba pieredze un arī izpratne par to, kā sakārtot ūdens uzskaites sistēmu, lai papildus ūdensskaitītāja rādījumiem nebūtu jāmaksā par mistiskajiem ūdens zudumiem vai starpību, kas bieži vien pārsniedz 50% no kopējās pakalpojuma cenas. Aleksandrs Ivanovs skaidro: «Mēs aktīvi sekojam līdz jaunākajām tehnoloģijām attiecīgajā nozarē, analizējam katru situāciju un izstrādājam rīcības plānu, kas atrisinātu visas ūdens uzskaites problēmas un katrs maksātu tieši tik un tieši par to, ko patērējis. Diemžēl ar plaši izmantotajiem vecās paaudzes ūdensskaitītājiem to izdarīt ir praktiski neiespējami. Svarīgi to saprast ir visiem, arī tiem, kas gatavojas rādījumus nolasīt attālināti ar bezvadu sistēmu.»

SISTEMSERVISS GRUPA piedāvā jaunākās paaudzes tehnoloģijas, kas sevi pierādījušas kā efektīvas un precīzas.

Jaunos skaitītājus nevar apmānīt

Pagaidām Latvijā jaunās paaudzes skaitītāji ir uzstādīti aptuveni 100 lielās daudzdzīvokļu mājās. Analizējot rezultātus, secināms, ka jaunās paaudzes skaitītāji dod iespēju reāli ietaupīt – daudzdzīvokļu mājās starpība starp dzīvokļu skaitītāju summu un kopējā mājas skaitītāja rādījumiem nepārsniedz tehniski pamatotus 10%. Izmantojot vecās paaudzes skaitītājus, nereti starpība ir pat 50% – protams, starpība tiek sadalīta uz galviņām, respektīvi – par ūdeni maksājam pusotru reizi vairāk nekā pienāk-

SISTEMSERVISS KOLEKTĪVA MĒRĶIS: Viens no šīs sabiedrības galvenajiem mērķiem ir mūsdienīgu tehnoloģiju un metodiku meklēšana un ieviešana enerģētikas un metroloģijas jomā, zinātniski tehnoloģiskā parka veidošana

tos, ja vien uzskaites sistēma būtu pilnvērtīga – tiktu izslēgtas nelielkumīgas manipulācijas ar skaitītāja rādījumiem un patērēta uzskaitē būtu precīza. C klases skaitītāju rādījumus nevar ietekmēt nedz ar populāro magnētu, nedz spilēm. Turklāt precīzu ūdens uzskaiti tas nodrošina, jau sākot ar caurplūdes intensitāti, kas atbilst 16 litriem stundā, kā arī precīzu uzskaiti nodrošina tā saucamais rādītājs R, kas apzīmē jutību, un tas nav mazāks par 100, ja skaitītājs novietots horizontālā virzienā, un ne mazāks par 50 vertikālā virzienā.

Jāatzīmē, ka A klases skaitītājiem mērījuma minimālā ūdens plūsma sākas no 60 litriem stundā, bet B klases skaitītājiem no 30 litriem stundā. Nepareizi uzstādot A vai B klases skaitītāju, atskaites lielums vispār nav nosakāms.

Lai nodrošinātu precīzu un uzticamu ūdens patēriņa uzskaiti, obligāti nepieciešamas arī izmaiņas attiecīgajos normatīvajos aktos vai pilsētu saistošajos noteikumos.

SISTEMSERVISS GRUPA ir paredzējusi speciālu apmācību meistariem, jo mērījuma precizitāte atkarīga arī no ierīces uzstādīšanas veida. Vienlaikus šie sertificētie meistari būs atbildīgi par godprātīgu attieksmi pret klientu un ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju.

Attālināta rādījumu nolasīšana

Jaunās paaudzes skaitītāju lielais pluss ir iespēja attālināti ne tikai nolasīt tā rādītājus, bet arī izsekot ūdens patēriņa paradumiem, tādējādi dodot iespēju patērētājam izvērtēt sava ūdens patēriņa lietderību. Tas nozīmē arī to, ka ūdens patērētājam katru mēnesi nebūs jānodod ūdens skaitītāja rādījumi – visai mājai, tostarp no kopējā ievada skaitītāja, rādījumi tiks nolasīti datorizētās attālinātās sistēmas ietvaros.

Vienlaikus attālinātā uzraudzības sistēma dod iespēju konstatēt

nelielas, bet pastāvīgas ūdens noplūdes konkrētā posmā, ko atrast parasti ir ļoti grūti. Līdz ar to samazināsies arī reālie ūdens zudumi, ko rada plūsu cauruļvadi vai nehermētiski savienojumi.

Lai attālināti nodotu uzticamus datus, tos nepieciešams precīzi izmērīt. Šī biznesa iespējas pievēršas daudzu organizāciju uzmanību, kam nav priekšstata par mērījumiem. Tādējādi var tikt uzstādītas neprecīzas attālinātās nolasīšanas mērierīces – rādījums ir nolasīts, bet tas neatbilst patiesajiem rādījumiem.

Jāveido vienota uzskaites sistēma

Haotiska, sadrumstalota, kā arī bieži vien neprofesionāla un neracionāla ir Latvijas pilsētu kopējā aina ūdens uzskaites jomā. Līdz ar ES fondu līdzfinansēto ūdenssaimniecības attīstības projektu realizāciju lielākajā daļā Latvijas pilsētu un ciematu ir uzstādītas mūsdienīgas, ES standartiem atbilstošas uzskaites ierīces uz māju ievadiem un ūdens sagatavošanas vietās. Taču sistēma kopumā nedod iespēju ieraudzīt patieso ainu visā ūdens aprītes cikla posmā – cik, kur, kam? Nepastāv ne tikai vienota mērīšanas un uzskaites sistēma, dažāda ir arī rēķinu izrakstīšanas kārtība, iedzīvotāju atbildība par mērīšanas ierīču precizitāti, skaitītāju piederība, grāmatvedība un daudzi citi aspekti. Aleksandrs Ivanovs teic: «Mēs piedāvājam savus pakalpojumus ūdenssaimniecības uzskaites un pārvaldības jomā arī ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējiem. ES līdzfinansēto projektu ieviešanas laikā esam ieguvuši pieredzi, kas ļauj turpmāk izvairīties no nelietderīgām un nepamatotām izmaksām. Lai valsts reģionos ieviestu enerģijas un ūdens resursu uzskaites programmas, mēs esam gatavi izstrādāt konkrētās pilsētas ūdens patēriņa uzskaites programmas pilota un pamata projektu ietvaros; piedāvāt opti-

KONTAKTINFORMĀCIJA:

SISTEMSERVISS
grupa
MĒRAPARĀTI | METROLOĢIJA | UZSKAITE

Maskavas iela 116, Rīga
Tālr. 29993575
e-pasts: info@sistemsserviss.lv
www.sistemsserviss.lv

mālus mērīšanas līdzekļus un nodrošināt datu apstrādi visā pilsētā, kā arī nodrošināt jaunās paaudzes mērīšanas līdzekļus ar attālinātu datu nolasīšanas iespējām; sagatavot koncepciju, kā nākotnē organizēt servisa un metroloģisko dienestu darbu, kuru pamatā būs inovatīvās uzskaites sistēmas; organizēt inženiertehniskā personāla praktiskas apmācības uz funkcionējošo sistēmu bāzes Latvijas pilsētās.»

Sertificētas metroloģiskās laboratorijas

SISTEMSERVISS GRUPA pārziņā ir divas Latvijas Nacionālajā akreditācijas birojā akreditētas laboratorijas, kas kalpo paša uzņēmuma saimnieciskās darbības nodrošināšanai, kā arī sniedz pakalpojumus citām juridiskām un privātmācībām personām. Verificēšanas laboratorijas, kur tiek veikta ūdens, siltumenerģijas, gāzes patēriņa skaitītāju un manometru pirmreizējā un atkārtotā verificēšana, atrodas Rīgā un Daugavpilī. Vienlaikus **SISTEMSERVISS GRUPA** piedāvā ūdens skaitītāju renovāciju un atkārtotu verificēšanu.

Lai sakārtotu ūdens uzskaites sistēmu ne tikai katrā dzīvoklī, mājā un kvartālā, bet izveidotu korektu un izmaksu ziņā efektīvu sistēmu visā Latvijā, priekšnosacījumi ir radīti – tagad vārds patērētājiem, apsaimniekotājiem, ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējiem un pašvaldībām, kam rūpes par iedzīvotāju nodrošināšanu ar dzeramo ūdeni ir paredzētas valsts likumdošanā. ■

* **SISTEMSERVISS GRUPA** – uzņēmumu apvienība, kuras vienam no dalībniekiem SIA **SISTEMSERVISS** 2015. gada augustā – 25 gadī!